

INFORMATIENOTITIE AAN DE RAAD

Postregistratienummer	*17.0005259*
	17.0005259

Opmeer, d.d.: 21-4-2017

Raadsvergadering

8-6-2017

Onderwerp

Informatienotitie Raad

Rapport: Jongeren over middelengebruik

Aanleiding

In de afgelopen jaren was er sprake van tegengestelde signalen rondom het alcohol- en druggebruik onder (delen van) de jeugd in West-Friesland. Er waren cijfers die aangeven dat het gebruik stabiliseerde of zelfs afnam, maar er was ook sprake van andere geluiden en signalen. Het jongerenwerk liep in onze regio regelmatig aan tegen overmatig drank- en druggebruik van de jeugd, het aantal intoxicaties van jonge kinderen op de Eerste Hulp van het Westfriesgasthuis in Hoorn was gestegen en ook ervaringen van de GGZ, Veiligheidsregio NHN (ambulanceritten) en Brijder Verslavingszorg bevestigden het beeld dat onder grote groepen jongeren in de regio Noord-Holland Noord sprake was van problematisch alcohol en/of drugsgebruik. Het ging hierbij met name om de groep vanaf 16 jaar. Specifieke cijfers over alcohol- en drugsgebruik van jongeren tussen de 16 en 24 jaar in onze regio ontbraken echter.

Onbekendheid met cijfers, maar wel zorg over drugsgebruik werd ook al eerder aangestipt in de motie 'in control of alcohol en drugs', welke in de Raadsvergadering van 17 december 2015 is aangenomen. Hierin stond onder meer dat 'de ontwikkelingen van drugs(gebruik) sneller veranderen dan voorheen' en 'drugsproblematiek gemeentegrens overschrijdend is'. Ook werd hierin gesteld dat preventief beleid goed aan dient te sluiten bij de doelgroep: we moeten jongeren meer actief betrekken bij het ontwikkelen van voorzieningen voor jeugdigen die gericht zijn op het terugdringen van het gebruik van alcohol en drugs. Kortom, er was behoefte aan helderheid van zaken: zijn de zorgen rondom het middelengebruik van de jeugd terecht en zo ja, waarop zou het preventief beleid zich dan kunnen richten?

Deze behoefte werd gedeeld door de gemeenten Medemblik en Hoorn, waarop wij in 2016 gezamenlijk zijn gestart met een 'onderzoek middelengebruik jeugd' onder 16 t/m 24 jarigen met de volgende onderzoeksvraag:

'In hoeverre is er sprake van problematiek rondom middelengebruik van de jeugd in de drie gemeenten, onder welke (deel)groepen doet zich problematiek voor, hoe is het risicobesef en -gedrag

van de(ze) jeugd en op welke groepen dient de gemeente zich te richten voor een passende beleidsaanpak?'

Het onderzoek is uitgevoerd door I&O research en bestond naast een online enquête ook uit focusgroepen in iedere gemeente met professionals vanuit beleid en organisaties en een vertegenwoordiging van de jeugd. Uiteindelijk heeft 24% van de 1.145 uitgenodigde jongeren in Opmeer de enquête ingevuld. Van de totale respons kwam 22% uit de gemeente Opmeer. Het onderzoek is gefinancierd vanuit het regionale programma 'In Control of Alcohol en Drugs' en past binnen de door u vastgestelde Kadernota In Control of Alcohol en Drugs 2016-2020. Inmiddels zijn de resultaten van het onderzoek bekend, waarover we u hierbij willen informeren.

Belangrijkste onderzoeksresultaten

Alcohol

- Ondanks de verhoging van de leeftijdsgrens naar 18 jaar drinkt 84% van de 16- en 17-jarigen wel eens en keurt een meerderheid van de ouders dit goed.
- Twee derde van de jongeren is het oneens met de stelling dat door de ingestelde alcoholwet jongeren onder de 18 ook daadwerkelijk minder drinken.
- 83% van de 16-17 jarigen was wel eens aangeschoten of dronken.
- 8% van de ouders van 16-17 jarigen verbiedt het drinken.
- Bijna de helft van de 16-17 jarigen die wel eens drinken, krijgt alcohol van hun ouders; 13% koopt het zelf.
- 87% van de jongeren drinkt voornamelijk bij vrienden thuis.
- De meerderheid van de jongeren die veel drinkt, doet ook aan binge-drinken.
- Het aantal alcohol gerelateerde opnames van jonge drinkers bij de Eerste Hulp neemt sterk toe.
- Voornamelijk op de particuliere kermisborrels is sprake van overmatig drankgebruik en is ook geen controle op drinkleeftijd.
- Jongeren onderschatten de gevolgen van veel drinken.
- Ook jongeren maken zich zorgen over middelengebruik van de jeugd: bijna de helft van de jongeren vindt dat jongeren op te jonge leeftijd beginnen met alcohol drinken en dat jongeren in West-Friesland teveel drinken.
- De ouders/verzorgers van jongeren die gemiddeld drinken stellen vaker regels over drankgedrag dan de ouders van jongeren die niet drinken of die juist binge drinken.
- Sommige jongeren (bijna een kwart) en professionals wijzen op een verschuiving van drank naar drugsgebruik: jongeren onder de 18 zouden nu eerder naar wiet of een pilletje grijpen, omdat dit gemakkelijker te verkrijgen is dan alcohol en omdat men zo sneller en goedkoper hetzelfde effect kan bereiken.

Drugs

- Veel jongeren experimenteren met lachgas (zeven op de tien jongeren).
- Vier op de tien gebruikt wel eens hasj of wiet waarvan een derde recent.
- Ze verkrijgen drugs vooral via vrienden en gebruiken het ook bij vrienden thuis of op straat/in het park

- Het ooit-gebruik van neemt toe naarmate de leeftijd toeneemt, 30% van de 22-24 jarigen nam dit ooit. Het gaat dan met name om XTC.
- Harddrugsgebruik onder de geënquêteerde jeugd is veelal incidenteel en lijkt voor de meeste jongeren vooral een kwestie van beperkt experimenteren of incidenteel gebruik op festivals.
- Uit de gesprekken met jongeren blijkt dat er signalen zijn dat er op kermissen vaker ook cocaïne wordt gebruikt door sommigen jongeren en dat dit 'normaler' wordt gevonden.
- Drugsgebruik varieert iets meer binnen vriendengroepen dan alcoholgebruik: het drugsgebruik in de omgeving is bij een kwart van de jongeren sterk wisselend.
- De meerderheid van de drugsgebruikers laat harddrugs niet testen, en 75% van de jongeren die (ooit) harddrugs gebruikten, weet waar zij drugs kunnen laten testen.
- Wanneer het misgaat met alcohol of drugs bij een vriend of vriendin, weet 75% van de jongeren niet hoe zij moeten handelen. Ook geeft 38% aan dat ouders eigenlijk meer kennis van drugs zouden moeten hebben.

Aanbevelingen voor beleid volgens de jongeren

In navolging op de motie is aan de jongeren in de focusgroepen en in de enquête gevraagd waarop en hoe zij vinden dat beleid zich op moet richten:

- De meeste jongeren vinden dat preventiebeleid gericht zou moeten zijn op alle jongeren en niet op bepaalde leeftijdsgroepen.
- Strengere controle op de schenkleeftijd in de horeca wordt door het grootste deel van de jongeren als een goede oplossing voor risicovol drankgebruik onder minderjarigen gezien.
- Bijna een derde van de jongeren vindt dat strengere leeftijdscontrole bij het schenken van alcohol in sportkantines zou helpen bij het terugdringen overmatig alcoholgebruik.
- Zelf heeft bijna een kwart van de jongeren wel eens vragen over drugs en 10% over alcohol. Ze willen laagdrempelige mogelijkheden om vragen te stellen (online, telefonisch).
- Een derde deel van de jongeren zou het fijn vinden als hun ouders meer kennis zouden hebben over drugs.
- Driekwart van de jongeren vindt dat ouders veel invloed hebben op verantwoord middelengebruik van hun kinderen.
- Jongeren geven zelf richting voor nieuwe acties waarbij de gemeente samen met school ook als afzender van de informatie wordt genoemd. Het wordt door jongeren dan als feitelijke informatie gezien die betrouwbaar is.

Aanpak

Sinds 2007 werken de gemeenten in Noord-Holland Noord samen in het programma Jeugd, Alcohol en Drugs – inmiddels bekend als In Control of Alcohol en Drugs. Middels dit programma wordt al op diverse terreinen flink inzet gepleegd. Naar aanleiding van deze onderzoeksresultaten willen we echter vanuit de gemeente Opmeer op een aantal terreinen extra inzet plegen. Uit de onderzoeksresultaten van de Westfriese gemeenten zijn vergelijkbare aandachtspunten naar voren gekomen. Om zo efficiënt mogelijk interventies in te kunnen zetten geniet het de voorkeur om dit waar mogelijk

regionaal op te pakken. Indien een regionale aanpak niet passend of mogelijk is zal er lokaal een passend aanbod ingezet worden.

Dit gaat met name om de volgende zaken:

- Ouders
 - Voorbeeldfunctie
 - Belang van duidelijke regels
- Kermissen
 - Aantrekkelijker en gemakkelijk maken om water te drinken
 - Handhaving NIX18
- Informatie en voorlichting
 - Informatie voor ouders over signalen van alcohol en drugsgebruik
 - Informatie voor jongeren over verantwoord alcohol en drugsgebruik
 - Signalen en hoe te handelen wanneer het fout gaat met alcohol en drugs

Continuering specifieke lokale inzet

In Opmeer wordt o.a. al jaren gebruik gemaakt van diverse preventieve lessen in de bovenbouw van het basisonderwijs en wordt sinds twee jaar extra ingezet op het versterken van de voorbeeldfunctie van ouders en het belang van duidelijke regels: ieder jaar organiseren we een ouderavond die hier specifiek op is gericht.

Regionale inzet

De regiogemeenten hebben voor 2017 al een aantal van de voorgestelde actiepunten opgepakt. Zo zal er aan ouders en jongeren meer inzicht en informatie gegeven worden over drugsgebruik en wat te doen als het fout gaat met drank of drugs. Ook worden ouders bewust gemaakt van hun voorbeeldgedrag tijdens de kermissen in de regio en is reeds een samenwerking opgestart met de sportverenigingen. Alle scholen hebben de mogelijkheid om voorlichting te krijgen via Brijder en de regio doet mee met de landelijke Nix zonder ID actie in september. Via de website www.incontrolinterventies.nl kunnen aanvragen worden ingediend door betrokkenen zoals bijvoorbeeld scholen, sportverenigingen en gemeenten voor zeer diverse interventies met betrekking tot alcohol en drugs. Veel van de interventies op deze website sluiten al aan bij de aandachtspunten die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen.

Communicatie

Op 1 mei is er een persgesprek gepland in Enkhuizen om 14.00 uur door bestuurlijk trekker Jan Baas en wethouder van Koggenland Win Bijman. Ook is er door de communicatie adviseurs uit de regiogemeenten een persbericht opgesteld over de uitgevoerde onderzoeken, resultaten en aanpak van de Westfriese gemeenten.

Bijlagen

1. Rapport JONGEREN OVER MIDDELENGEBRUIK Attitudes, deelgroepen en aanknopingspunten voor beleid.
2. Factsheet JONGEREN OVER MIDDELENGEBRUIK Attitudes, deelgroepen en aanknopingspunten voor beleid.

Burgemeester en wethouders Opmeer